

บทเรียนสำเร็จรูป

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 6 อารยธรรมโรมัน

นางอังคณา แสงสว่าง

โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

บทเรียนสำเร็จรูป

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เล่มที่ 6 อารยธรรมโรมัน

จัดทำโดย

นางอังคณา แสงสว่าง

โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

แบบทดสอบก่อนเรียน
เรื่อง อารยธรรมโรมัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับตัวอักษรข้อที่ถูกต้อง
เพียงข้อเดียว (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1. อารยธรรมโรมันมีแหล่ง กำเนิดมาจากที่ใด
 - ก. บริเวณคาบสมุทรอิตาลี
 - ข. บริเวณคาบสมุทรจัตแลนด์
 - ค. บริเวณชายฝั่งทะเลเอเจียน
 - ง. แม่น้ำไทกริสและแม่น้ำยูเฟรติส
2. ตามตำนานของชาวโรมันมีความเชื่อว่ากรุงโรมสถาปนาขึ้น โดยใคร
 - ก. พระเจ้าอเล็กซานเดอร์
 - ข. กษัตริย์ฮัมบูราบี
 - ค. โรมูลุสและเรมุส
 - ง. ออกัสตัส และเรมุส
3. สงครามพิวนิกกับพวกคาร์เทจ ส่งผลอย่างไรต่อชาวโรมัน
 - ก. ผูกขาดการค้าระหว่างยุโรปตะวันตกกับยุโรปตะวันออก
 - ข. เป็นรัฐที่มีอำนาจมากที่สุดในยุคนั้น
 - ค. เป็นเจ้าทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
 - ง. ถูกต้องทุกข้อที่กล่าว
4. จักรพรรดิ พระองค์แรกของจักรวรรดิโรมันมีพระนามว่าอะไร
 - ก. ออกุสตุส
 - ข. ออเทเวียน
 - ค. จูเลียสซีซาร์
 - ง. อเล็กซานเดอร์
5. การสิ้นสุดของจักรวรรดิโรมันและประวัติศาสตร์สมัยโบราณตรงกับ คริสต์ศักราชเท่าใด
 - ก. ค.ศ. 473
 - ข. ค.ศ. 474
 - ค. ค.ศ. 475
 - ง. ค.ศ. 476

6. ข้อใดเป็นลักษณะของสถาปัตยกรรมของชาวโรมัน
 - ก. เน้นความใหญ่โต แข็งแรง
 - ข. ประตูลีเก็ง
 - ค. หลังคาเป็น โดม
 - ง. ถูกต้องทุกข้อที่กล่าว
7. กฎหมายโรมันที่ให้ความยุติธรรมแก่ชาวโรมัน
 - ก. กฎหมายสิบสองโต๊ะ
 - ข. กฎหมายฮัมบราบี
 - ค. กฎบัตรแมกนาคาร์ตา
 - ง. กฎหมายตราสามดวง
8. ข้อใดไม่ใช่สถาปัตยกรรมของชาวโรมัน
 - ก. โคลอสเซียม
 - ข. วิหารพาร์เธนอน
 - ค. ประตูเมืองและสะพานขนาดใหญ่
 - ง. สถานที่อาบน้ำสาธารณะ
9. ชาวโรมันได้รับอิทธิพล ทางศิลปวัฒนธรรมจากที่ใด
 - ก. เมโสโปเตเมีย
 - ข. อียิปต์
 - ค. กรีก
 - ง. จีน
10. ชาวโรมันรับวัฒนธรรมจากพวกใดมากที่สุด
 - ก. พวกอีทรัสกัน
 - ข. พวกสุเมเรียน
 - ค. พวกแอซซิเรียน
 - ง. พวกเปอร์เซีย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เล่มที่ 6 อารยธรรมโรมัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายปัจจัยทางภูมิศาสตร์กับการตั้งถิ่นฐานของชาวโรมันได้
2. อธิบายประวัติศาสตร์ของชาวโรมันได้
3. อธิบายลักษณะของศิลปวัฒนธรรมของโรมันได้

 กรอบที่ 1

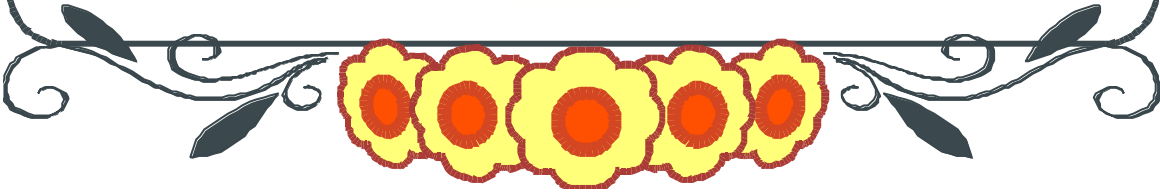
อารยธรรมโรมัน
ปัจจัยทางภูมิศาสตร์กับการตั้งถิ่นฐาน

อารยธรรมโรมันมีแหล่งกำเนิดจากบริเวณคาบสมุทรอิตาลี ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของทวีปยุโรป โดยมีลักษณะเป็นแหลมยื่นลงไปในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและเนินเขา ได้แก่ เทือกเขาแอลป์ทางทิศเหนือ ส่วนบริเวณที่ราบมีน้อย ที่ราบที่สำคัญ เช่น ที่ราบชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ที่ราบลุ่มไทเบอร์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของกรุงโรมปัจจุบัน

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศบริเวณตอนกลางของคาบสมุทรที่ราบเล็กจึงทำให้การตั้งถิ่นฐานของชุมชนอยู่อย่างกระจัดกระจายเป็นชุมชนเล็ก ๆ พื้นที่การเกษตรมีไม่มากนัก และเมื่อมีประชากรเพิ่มมากขึ้นบริเวณดังกล่าวจึงไม่สามารถรองรับการกสิกรรมที่ขยายตัวได้ จึงเป็นสาเหตุให้ชาวโรมันขยายดินแดนไปยังดินแดนอื่น ๆ

คำถาม

อารยธรรมโรมัน
มีแหล่งกำเนิดจากที่ใด?

เฉลยคำตอบกรอบที่ 1

บริเวณคาบสมุทรอิตาลี

กรอบที่ 2

โรมันสมัยประวัติศาสตร์

ชาวโรมันมีความเชื่อตามตำนานว่า กรุงโรมสถาปนาขึ้นบนเนินเขา 7 ลูกเมื่อ 793 ปีก่อนคริสต์ศักราช โดยพี่น้องฝาแฝดคู่หนึ่งซึ่งมีชื่อ โรมูลุส และเรมุส ซึ่งเติบโตจากน้ำนม และการเลี้ยงดูของสุนัขป่า แต่ตามหลักฐานทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ยืนยันว่าบริเวณที่ตั้งของกรุงโรมในปัจจุบันมีพวกอีทรัสกัน ซึ่งได้รับอารยธรรมของกรีกอยู่ก่อนครอบครอง พวกอีทรัสกันมีถิ่นเดิมอยู่ในเอเชียไมเนอร์ และเมื่ออพยพเข้ามาในแหลมอิตาลี ก็ได้้นำเอาความเชื่อในศาสนาของกรีก ศิลปะการแกะสลัก การทำเครื่องปั้นดินเผา อักษรกรีก การหล่อทองแดงและบรอนซ์ การปกครองแบบนครรัฐ การวางผังเมือง การสร้างอาคารและอื่น ๆ เข้ามาเผยแพร่ในคาบสมุทรอิตาลี

คำถาม

ใครที่เติบโตจากน้ำนม
และการเลี้ยงดูของสุนัขป่า?

เฉลยคำตอบกรอบที่ 2

พี่น้องฝาแฝดคู่หนึ่งชื่อ โรมูลุส
และเรมุส

กรอบที่ 3

พัฒนาการของจักรวรรดิโรมัน

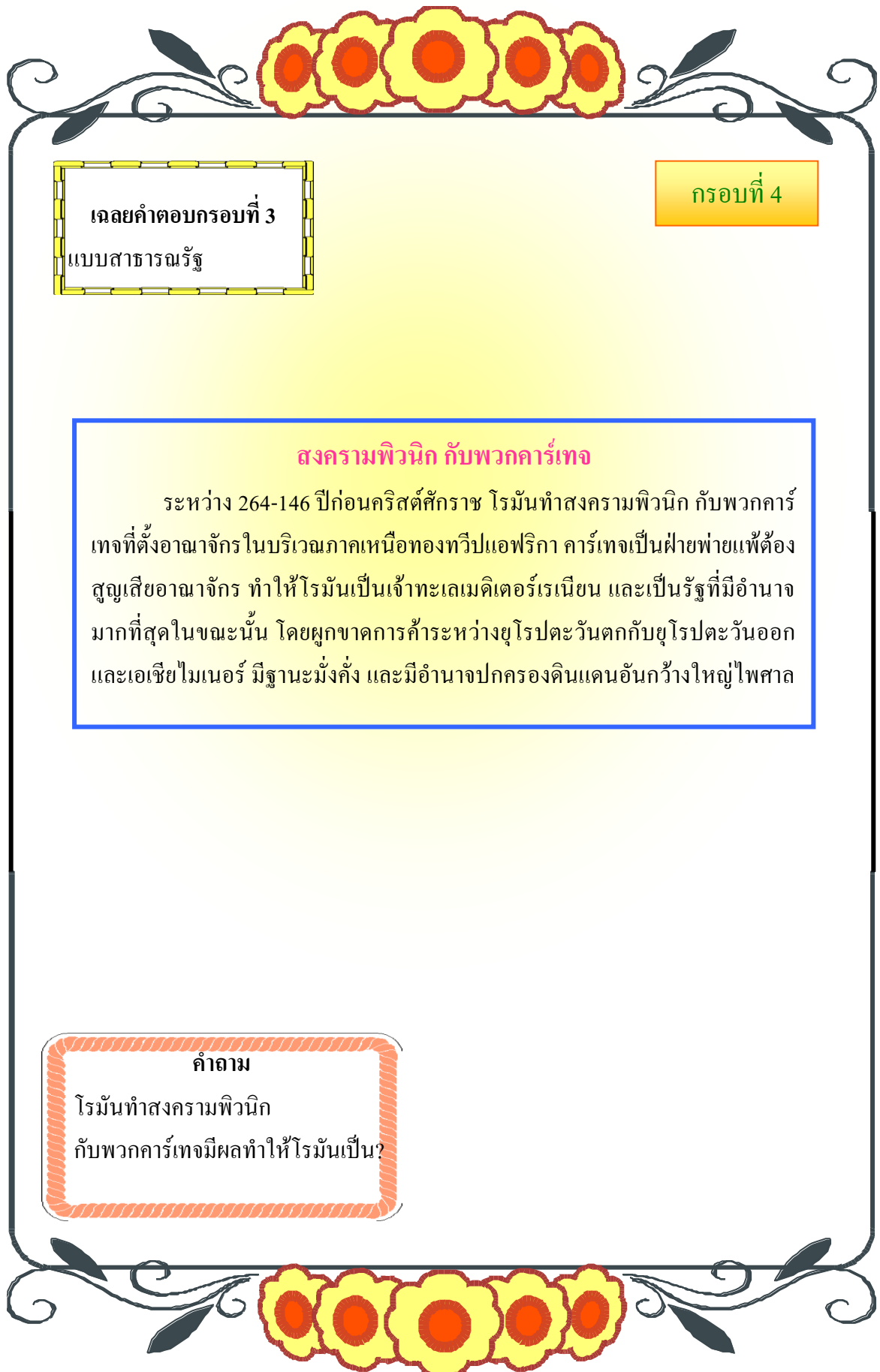
ชาวลาตินถูกพวกชาวอีทรัสกันปกครองในช่วง 900-510 ปีก่อนคริสต์ศักราช ซึ่งพวกอีทรัสกันนำระบบกษัตริย์มาใช้ในการปกครองดินแดนตอนเหนือ และตอนกลางของคาบสมุทร

ต่อมาประมาณปี 509 ก่อนคริสต์ศักราช ชาวลาตินรวมตัวกัน **โค่นล้ม** อำนาจของกษัตริย์อีทรัสกัน และได้จัดการปกครองแบบสาธารณรัฐ จากนั้นพวกลาตินได้แผ่ขยายอำนาจไปยังดินแดนต่างๆ

ภายหลังจากที่ชาวโรมันมีอำนาจเหนือคาบสมุทรอิตาลีแล้ว ได้แผ่ขยายอำนาจออกนอกคาบสมุทรอิตาลี โดยทำสงครามคาร์เทจ (ระหว่างปี 264-146 ก่อนคริสต์ศักราช) เรียกว่า สงครามพิวนิก ซึ่งมี 3 ครั้ง ด้วยกัน สงครามสิ้นสุดลงด้วยการฝ่ายแพ้ของคาร์เทจ

คำถาม

1. ชาวลาตินรวมตัวกัน **โค่นล้ม** อำนาจของกษัตริย์อีทรัสกันแล้วจัดการปกครองแบบใด

เฉลยคำตอบกรอบที่ 3
แบบสาธารณรัฐ

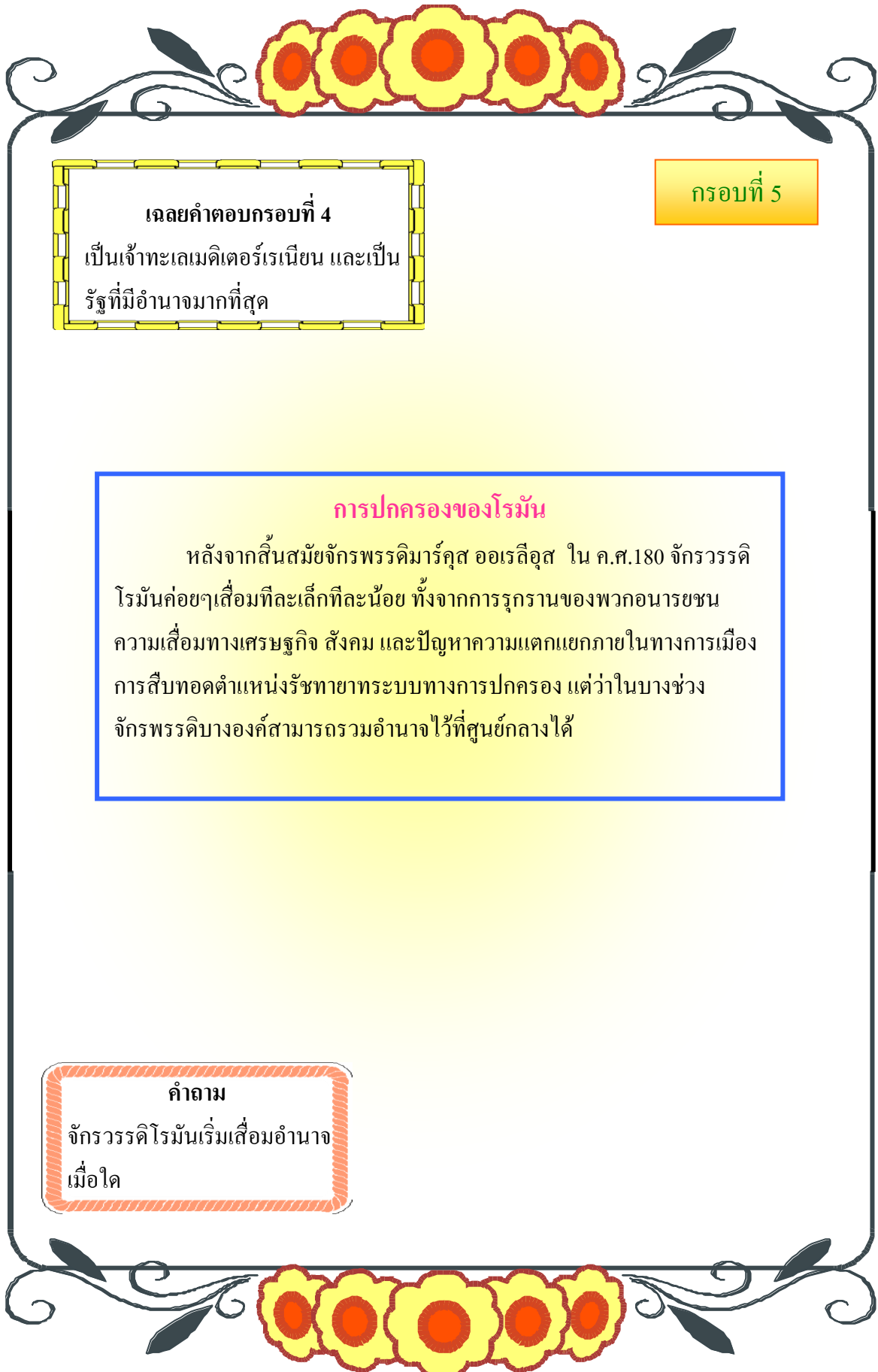
กรอบที่ 4

สงครามพิวนิก กับพวกคาร์เทจ

ระหว่าง 264-146 ปีก่อนคริสต์ศักราช โรมันทำสงครามพิวนิก กับพวกคาร์เทจที่ตั้งอาณาจักรในบริเวณภาคเหนือของทวีปแอฟริกา คาร์เทจเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ต้องสูญเสียอาณาจักร ทำให้โรมันเป็นเจ้าทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และเป็นรัฐที่มีอำนาจมากที่สุดขณะนั้น โดยผูกขาดการค้าระหว่างยุโรปตะวันตกกับยุโรปตะวันออกและเอเชียไมเนอร์ มีฐานะมั่งคั่ง และมีอำนาจปกครองดินแดนอันกว้างใหญ่ไพศาล

คำถาม

โรมันทำสงครามพิวนิก
กับพวกคาร์เทจมีผลทำให้โรมันเป็น?

เฉลยคำตอบกรอบที่ 4

เป็นเจ้าของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และเป็น
รัฐที่มีอำนาจมากที่สุด

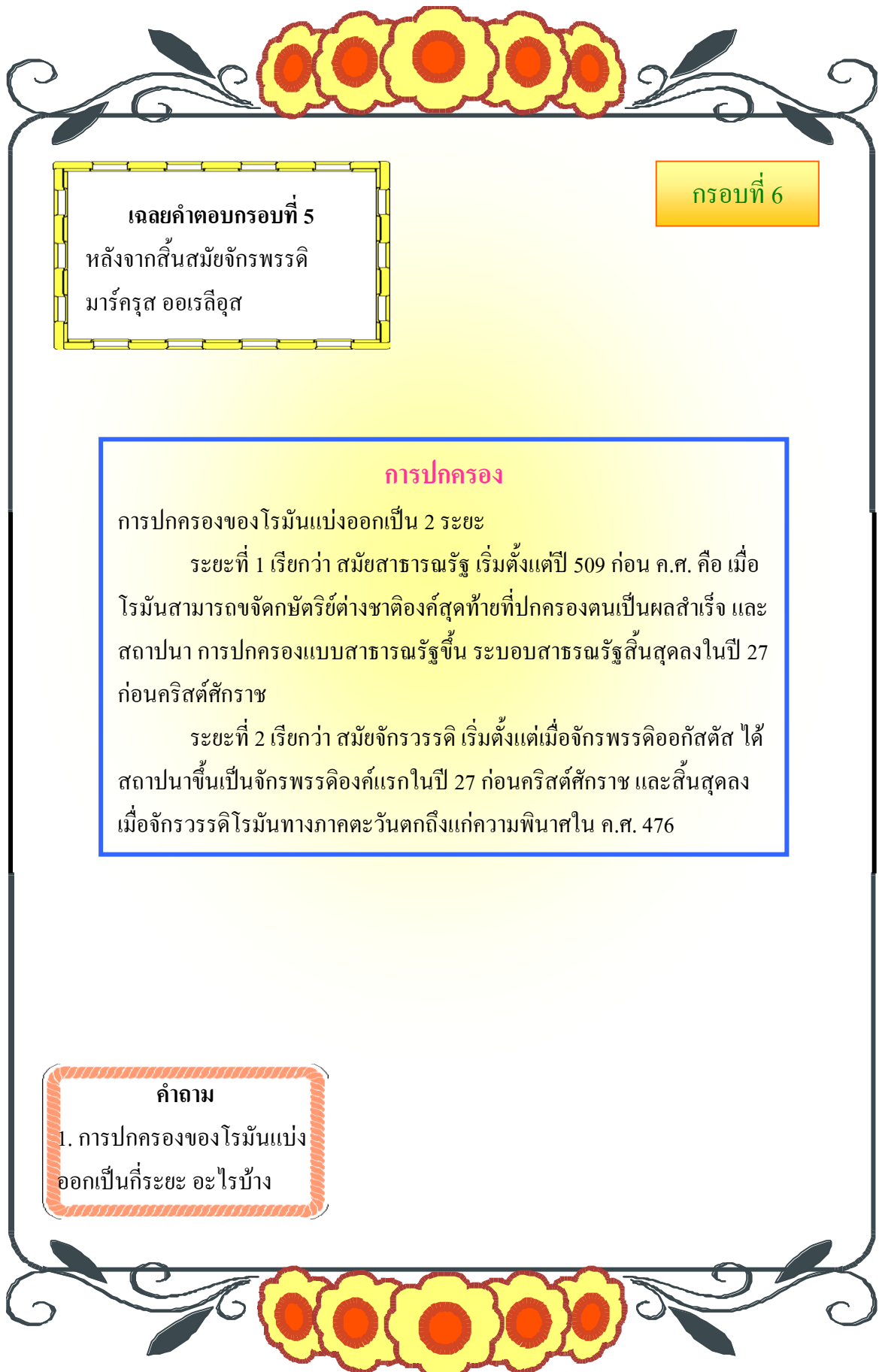
กรอบที่ 5

การปกครองของโรมัน

หลังจากสิ้นสมัยจักรพรรดิมาร์คัส ออเรลิอุส ใน ค.ศ.180 จักรวรรดิโรมันค่อยๆเสื่อมทีละเล็กทีละน้อย ทั้งจากการรุกรานของพวกอนารยชน ความเสื่อมทางเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาความแตกแยกภายในทางการเมือง การสืบทอดตำแหน่งรัชทายาทระบบทางการปกครอง แต่ในบางช่วงจักรพรรดิบางองค์สามารถรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางได้

คำถาม

จักรวรรดิโรมันเริ่มเสื่อมอำนาจ
เมื่อใด

เฉลยคำตอบกรอบที่ 5

หลังจากสิ้นสมัยจักรพรรดิ
มาร์ครุส ออเรลิอุส

กรอบที่ 6

การปกครอง

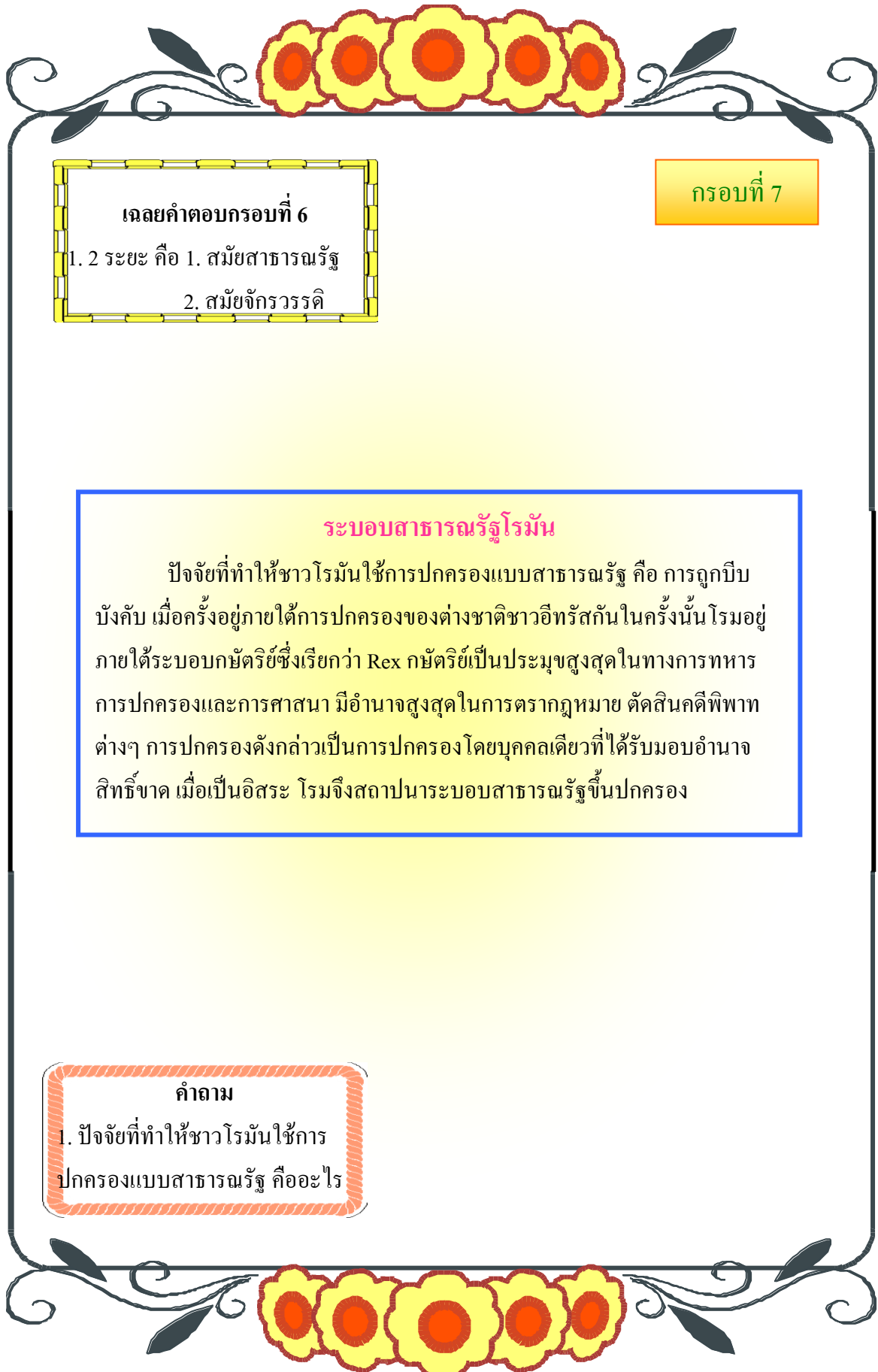
การปกครองของโรมันแบ่งออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 เรียกว่า สมัยสาธารณรัฐ เริ่มตั้งแต่ปี 509 ก่อน ค.ศ. คือ เมื่อโรมันสามารถจัดกษัตริย์ต่างชาติองค์สุดท้ายที่ปกครองตนเป็นผลสำเร็จ และสถาปนา การปกครองแบบสาธารณรัฐขึ้น ระบอบสาธารณรัฐสิ้นสุดลงในปี 27 ก่อนคริสต์ศักราช

ระยะที่ 2 เรียกว่า สมัยจักรวรรดิ เริ่มตั้งแต่เมื่อจักรพรรดิออกัสตัส ได้สถาปนาขึ้นเป็นจักรพรรดิองค์แรกในปี 27 ก่อนคริสต์ศักราช และสิ้นสุดลงเมื่อจักรวรรดิโรมันทางภาคตะวันตกถึงแก่ความพินาศใน ค.ศ. 476

คำถาม

1. การปกครองของโรมันแบ่งออกเป็นกี่ระยะ อะไรบ้าง

เฉลยคำตอบกรอบที่ 6

1. 2 ระยะ คือ 1. สมัยสาธารณรัฐ
2. สมัยจักรวรรดิ

กรอบที่ 7

ระบอบสาธารณรัฐโรมัน

ปัจจัยที่ทำให้ชาวโรมันใช้การปกครองแบบสาธารณรัฐ คือ การถูกบีบบังคับ เมื่อครั้งอยู่ภายใต้การปกครองของต่างชาติชาวอิทรัสกันในครั้งนั้น โรมอยู่ภายใต้ระบอบกษัตริย์ซึ่งเรียกว่า Rex กษัตริย์เป็นประมุขสูงสุดในทางการทหาร การปกครองและการศาสนา มีอำนาจสูงสุดในการตรากฎหมาย ตัดสินคดีพิพาทต่างๆ การปกครองดังกล่าวเป็นการปกครองโดยบุคคลเดียวที่ได้รับมอบอำนาจสิทธิ์ขาด เมื่อเป็นอิสระ โรมจึงสถาปนาระบอบสาธารณรัฐขึ้นปกครอง

คำถาม

1. ปัจจัยที่ทำให้ชาวโรมันใช้การปกครองแบบสาธารณรัฐ คืออะไร

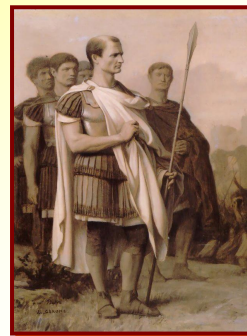
กรอบที่ 8

เฉลยคำตอบกรอบที่ 7

1. การถูกบีบบังคับ เมื่อครั้งอยู่ภายใต้การปกครองจากพวกอิทรัสกัน

ระบอบจักรวรรดิ

ระบอบจักรวรรดิโรมันเริ่มอย่างเป็นทางการในสมัยของ ออกัสตัส ซีซาร์ในปี 27 ก่อนคริสตกาล ความจริงระบอบนี้เริ่มมองเห็นได้แล้วตั้งแต่สมัยของจูเลียส ซีซาร์ผู้ยกเลิกการปกครองตามระบอบสาธารณรัฐและการปกครองโรมโดยตนเองเป็นศูนย์รวมแห่งอำนาจทั้งปวง ถือว่าเป็นการปกครองโดยบุคคลคนเดียวอย่างแท้จริง เขาได้รวบรวมอำนาจของกงสุล ทริบูน ผู้เผด็จการ และอำนาจสูงสุดในทางศาสนา บังคับสภาเซเนทให้ยอมรับข้อเสนอต่างๆ โดยไม่ต้องออกความเห็น พลังยึดเหนี่ยวจักรวรรดิให้คงอยู่ได้อย่างเป็นระเบียบและมีเสถียรภาพ มันคงมาได้ยาวนานที่สุดคือ พลังแสนยานุภาพ

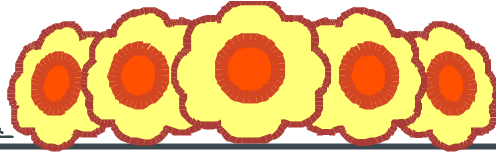

ภาพจูเลียส ซีซาร์

ที่มา: <http://www.geocities.com/bankeibler/page3.html>

คำถาม

1. การปกครองในระบอบจักรวรรดิเริ่มขึ้นในสมัยใด

เฉลยคำตอบกรอบที่ 8

1. สมัยของออกัสตัส ซีซาร์ในปี 27 ก่อนคริสตกาล

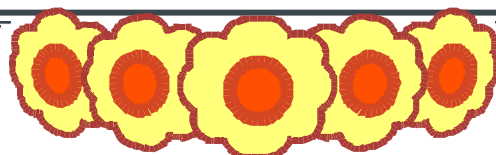
กรอบที่ 9

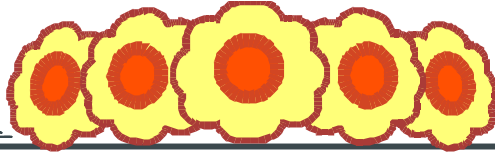
สังคมของโรมัน

ชาวโรมันเป็นคนเชื้อสายอินโด-ยูโรเปียน เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณอิตาลีทางตอนเหนือและตอนกลาง และต่อมาก็ได้ผสมกลมกลืนกับชาวพื้นเมืองเดิม จนเกิดเป็นชนกลุ่มใหม่ซึ่งเรียกกันรวมๆว่า อิตาลี (Italics) ชนเผ่าอินโด-ยูโรเปียนนี้ มีการพัฒนาการที่เจริญกว่าชนเผ่าเดิมในแหลมอิตาลี ยังเอาเทคนิคทางการเกษตร การใช้โลหะ เช่น ทองแดง บรอนซ์ และเหล็กมาใช้ในอิตาลี มีผลให้ประชากรในอิตาลีมีความก้าวหน้ากว่าเดิมมาก ตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่อยู่บริเวณลาติอุม ตอนใต้ของแม่น้ำไทเบอร์ ด้วยเหตุนี้จึงได้รับชื่ออีกชื่อหนึ่งว่า พวกลาติน (Latins)

คำถาม

1. ชาวโรมันเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณใด
2. ชาวโรมันเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอิตาลีตอนเหนือและตอนกลางเกิดเป็นชุมชนเรียกว่าอะไร

กรอบที่ 10

เฉลยคำตอบกรอบที่ 9

1. บริเวณอิตาลีทางตอนเหนือและตอนกลาง
2. อิตาลีค (Italics)

สังคมโรมันสมัยสาธารณรัฐ

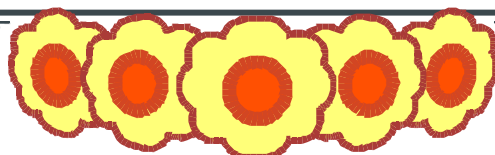
ประมาณปี 650 ก่อนคริสตกาล เมื่อชาวโรมันสถาปนาระบอบสาธารณรัฐ เป็นผลสำเร็จ ในช่วงระยะนี้สังคมโรมันแบ่งคนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

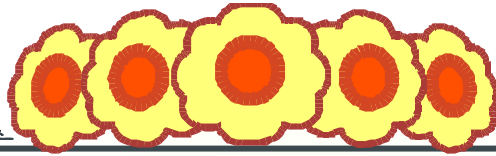
พวกแพทริเซียน (patricians) ได้แก่กลุ่มผู้ดีมีสกุล มีความมั่งคั่งร่ำรวย พวกแพทริเซียนมีอำนาจในการปกครองสาธารณรัฐ

พวกเพลเบียน (plebeians) หรือสามัญชน คือ ประชาชนส่วนใหญ่ของชุมชน อันได้แก่ ชาวนา พ่อค้า ช่างฝีมือ ที่แทบจะไม่มีอำนาจหรือสิทธิ์ทางการเมือง และสังคมเลย ยกเว้นสิทธิ์ที่ปรากฏในสภาพสามัญ

คำถาม

1. สังคมโรมันสมัยสาธารณรัฐแบ่งออกเป็นกี่กลุ่มอะไรบ้าง

เฉลยคำตอบกรอบที่ 10

1. แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
พวกแพทริเซียน และพวกเพลเบียน

กรอบที่ 11

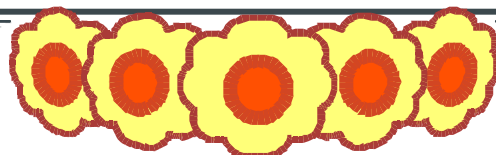
ศิลปวัฒนธรรมของโรมัน

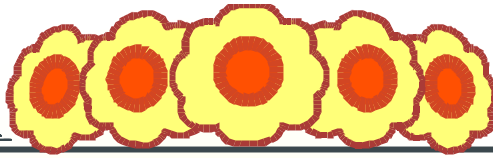
ชาวโรมันได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมกรีกทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านจากชนชาติต่าง ๆ ที่เข้ามาติดต่อค้าขายในแหลมอิตาลี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกอีทรัสกัน เมื่อเริ่มก่อตั้งสาธารณรัฐโรมันใน 509 ปีก่อนคริสต์ศักราช ชาวโรมันได้เรียนรู้วิธีการต่อเรือ การใช้ตัวอักษร เหริยญาษาปณ์ และมาตรา ชั่ง ตวง วัด ตลอดจนงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะแขนงต่างๆ จากกรีก ศิลปกรรมของโรมันจะสะท้อนให้เห็นบุคลิกภาพของชาวโรมันว่าเป็นนักปฏิบัติมากกว่าชาวกรีก ชาวโรมันไม่นิยมสร้างวิหารขนาดใหญ่แต่จะสร้างอาคารเพื่อสนองความต้องการของรัฐและประโยชน์ใช้สอยของสาธารณชน เช่น โคลอสเซียม (Colosseum) สถานที่อาบน้ำสาธารณะ ประตุมือง ท่อส่งน้ำ ถนน และสะพานขนาดใหญ่

งานด้านสถาปัตยกรรมจะเน้นความใหญ่โต แข็งแรง ทนทาน ประตูโค้ง (arch) หลังคาเป็นโดม

คำถาม

ชาวโรมันนิยมสร้างสถาปัตยกรรมแบบใดมากที่สุด?

เฉลยคำตอบกรอบที่ 11

เน้นความใหญ่โต แข็งแรง ทนทาน
ประตูลูกเหล็ก หลังคาเป็นรูปโดม

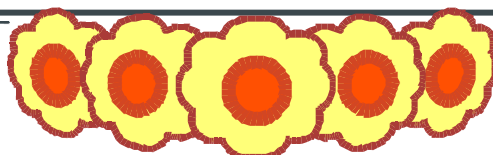
กรอบที่ 12

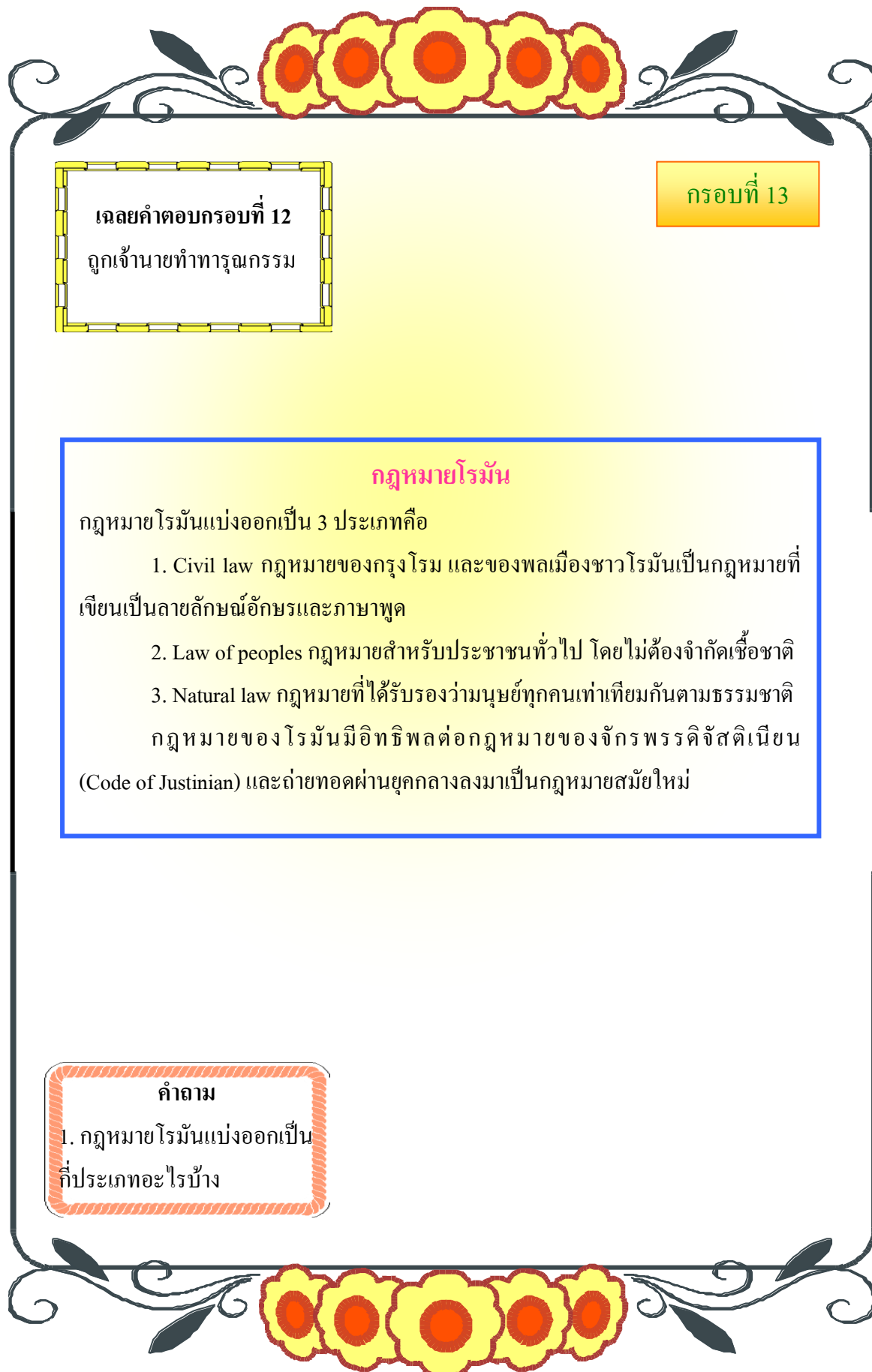
กฎหมาย

ในระยะแรกกฎหมายโรมันไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นระบบ กฎหมายยังมีลักษณะผสมกลมกลืนกับศาสนา แต่ต่อมากฎหมายโรมันได้เปลี่ยนแปลงทีละน้อยจากข้อบัญญัติของพระเจ้ามาเป็นกฎหมายบ้านเมือง ในที่สุดก็ได้มีมาตรากฎหมายสิบสองโต๊ะเพื่อให้มีความยุติธรรมแก่ชาวโรมันอย่างทัดเทียมกันใน 450 ปีก่อนคริสต์ศักราช จากนั้นกฎหมายของโรมันก็วิวัฒนาการเป็นระบบมากขึ้น และใช้บังคับประชาชนทั่วไป ในจักรวรรดิ โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ และให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนยิ่งขึ้น แม้แต่ทาส ซึ่งโรมันไม่นับเป็น พลเมือง ก็มีสิทธิที่จะอุทธรณ์เรียกร้องความยุติธรรมจากบ้านเมืองได้ ในกรณีที่ถูกเจ้านายทำทารุณกรรม

คำถาม

พวกทาสมีสิทธิที่จะอุทธรณ์
เรียกร้องความยุติธรรมจาก
บ้านเมืองได้ ในกรณีใด

เฉลยคำตอบกรอบที่ 12
ถูกเจ้านายทำทารุณกรรม

กรอบที่ 13

กฎหมายโรมัน

กฎหมายโรมันแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. Civil law กฎหมายของกรุงโรม และของพลเมืองชาวโรมันเป็นกฎหมายที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและภาษาพูด
 2. Law of peoples กฎหมายสำหรับประชาชนทั่วไป โดยไม่ต้องจำกัดเชื้อชาติ
 3. Natural law กฎหมายที่ได้รับรองว่ามนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกันตามธรรมชาติ
- กฎหมายของโรมันมีอิทธิพลต่อกฎหมายของจักรพรรดิจัสติเนียน (Code of Justinian) และถ่ายทอดผ่านยุคกลางลงมาเป็นกฎหมายสมัยใหม่

คำถาม

1. กฎหมายโรมันแบ่งออกเป็นกี่ประเภทอะไรบ้าง

 กรอบที่ 14

เฉลยคำตอบกรอบที่ 13

แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. Civil law 2. Law of peoples
3. Natural law

วรรณกรรม

วรรณกรรมของจักรวรรดิโรมันแบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ ยุคทอง และยุคเงิน
ยุคทอง อยู่ในสมัยออกัสตัส แนวการเขียนมีลักษณะตื่นเต็น และสนุกสนาน กวี
 คนสำคัญได้แก่

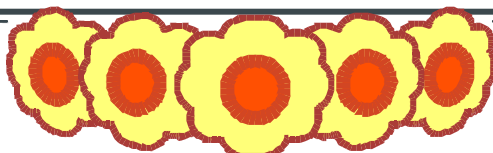
จูเลียส ซีซาร์ ได้แต่งประวัติศาสตร์เรื่อง “Commentaries on the Gallic War” เป็น
 เรื่องที่จักรพรรดิซีซาร์ปราบพวกกอล

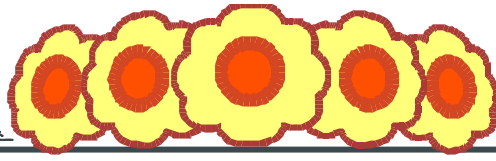
เวอร์จิล ผลงานเรื่อง “เอกลอกส์” (The Eclogues) บรรยายชีวิตมนุษย์ และยก
 ย่องจักรพรรดิออกัสตัส ผลงานชิ้นเอกคือเรื่อง อีเนียด (The Aeneid) เป็นกาพย์เกี่ยวกับ
 วีรบุรุษเมืองทรอย

ยุคเงิน ผลงานจะด้อยกว่ายุคทอง มีคนสำคัญได้แก่ เพโทรนิอัส, เอปุเลอัส, จูวีแนล

คำถาม

1. วรรณกรรมของจักรวรรดิโรมัน
 แบ่งออกเป็นกี่ยุคอะไรบ้าง
2. กวีคนสำคัญในสมัยยุคทอง
 ของวรรณกรรมคือใคร

เฉลยคำตอบกรอบที่ 14

1. แบ่งเป็น 2 ยุค คือ ยุคทอง และยุคเงิน
2. จูเลียส ซีซาร์ และเวอร์จิล

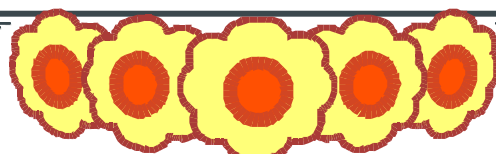
กรอบที่ 15

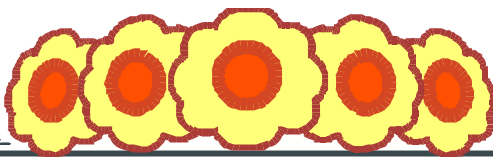
วิศวกรรมและบริการสาธารณะ

โรมันสร้างถนน และสะพานที่แข็งแรงและทนทานมาก เช่น ถนนสายแอปเปียน ในอิตาลี นอกจากนี้มีท่อระบายน้ำหลักบอกระยะทาง ท่อส่งน้ำ

คำถาม

1. โรมันประสบความสำเร็จในงานด้านวิศวกรรมและบริการสาธารณะได้แก่อะไรบ้าง

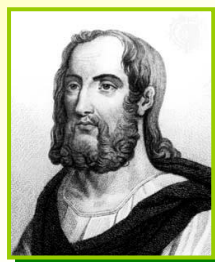
เฉลยคำตอบกรอบที่ 15

ถนน สะพาน ท่อระบายน้ำหลัก
บอกระยะทางท่อส่งน้ำ

กรอบที่ 16

วิทยาศาสตร์

นักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงที่สุดของโรมัน คือ พลินี (Pliny The Elder, ค.ศ.23 – 79) ผลงานสำคัญคือ สารานุกรมวิทยาศาสตร์ ชื่อว่า “ประวัติศาสตร์ธรรมชาติ” (Natural History) บรรยายตั้งแต่จักรวาลถึงเศรษฐกิจ

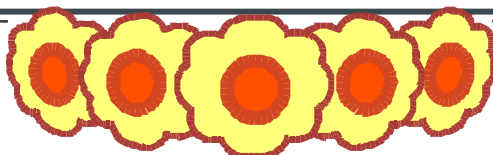

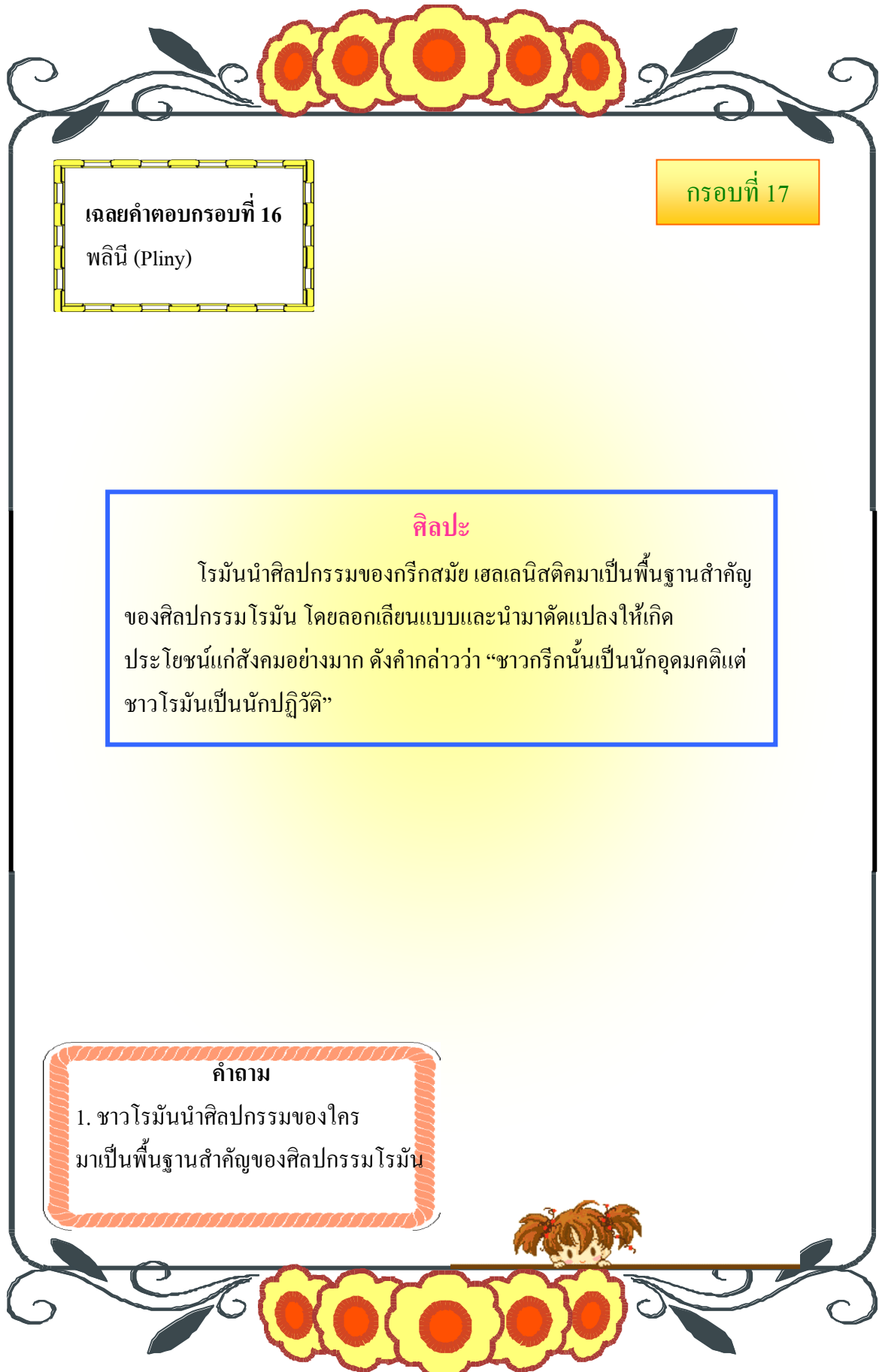
ภาพพลินี

ที่มา:[http:// www.holistic-massage-relief.com/massage-thera...](http://www.holistic-massage-relief.com/massage-thera...)

คำถาม

1. นักวิทยาศาสตร์คนสำคัญของโรมันมีชื่อว่าอะไร

เฉลยคำตอบกรอบที่ 16
พลินี (Pliny)

กรอบที่ 17

ศิลปะ

โรมันนำศิลปกรรมของกรีกสมัย เฮลเลนิสติกมาเป็นพื้นฐานสำคัญของศิลปกรรมโรมัน โดยลอกเลียนแบบและนำมาดัดแปลงให้เกิดประโยชน์แก่สังคมอย่างมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “ชาวกรีกนั้นเป็นนักอุดมคติแต่ชาวโรมันเป็นนักปฏิบัติ”

คำถาม

1. ชาวโรมันนำศิลปกรรมของใครมาเป็นพื้นฐานสำคัญของศิลปกรรมโรมัน

กรอบที่ 18

เฉลยคำตอบกรอบที่ 17

ศิลปกรรมของกรีกสมัย

เฮลเลนิสติก

สถาปัตยกรรม

สถาปัตยกรรมของโรมัน นิยมสร้างอาคารที่ใหญ่โต และรูปภาพประดับ
กำแพง หลังคารูปโดม (Dome) ใช้หัวเสาแบบคอรีนเธียน (Corinthian) การ
ก่อสร้างโรงละครอัมฟิเธียเตอร์ ชุมประตูกอง ห้องน้ำสาธารณะสนามแข่งขันกีฬา
อาคารสาธารณะจะสร้างใหญ่โตเข้มแข็งที่เด่นได้แก่ วิหารแพนธ็อน สนามกีฬา
โคลอสเซียม โรมันฟอรัม สนามแข่งรถศึก **บาซิลิกา** ประตูดัชชั

ภาพวิหารแพนธ็อน

ที่มา: <http://www.weekendhobby.com/.../Question.asp?ID=912>

คำถาม

1. สถาปัตยกรรม ของโรมันมีลักษณะ
เป็นอย่างไร
2. จงยกตัวอย่างสถาปัตยกรรมที่สำคัญ ๆ
ของโรมัน

 กรอบที่ 19

เฉลยคำตอบกรอบที่ 18

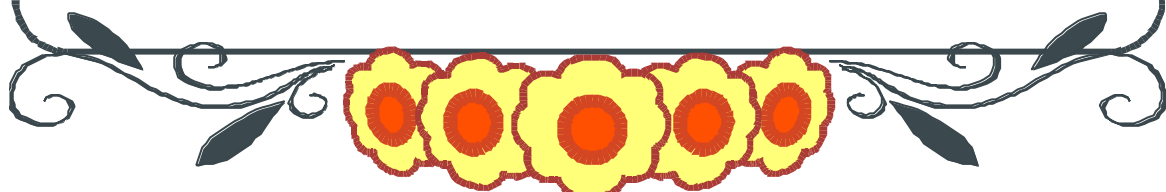
1. อาคารใหญ่โตและมีรูปภาพประดับกำแพง
หลังคารูปโดมใช้หัวเสาแบบคอรินเทียน
2. โรงละคร วิหารแพนธิออน สนามกีฬา
ประตูลิชัย

การละคร

โรมันได้รับการถ่ายทอดการละครจากกรีกทั้งละครโศกนาฏกรรม และหัตถนาฏกรรม มีความหรูหราในโรงละคร และให้มีขนาดใหญ่โต
บทละครเขียนสำหรับอ่านมากกว่าแสดง โรงละครใช้แสดงประเภท
ไมม์ (Mime) และแพนโทไมม์ (Pantomime) เป็นการรำประกอบดนตรี โดย
ไม่ใช้บทพูด

คำถาม

1. ผลงานด้านการละครของโรมันมี
ลักษณะเป็นอย่างไร

เฉลยคำตอบกรอบที่ 19

เป็นผลงานที่ได้รับการถ่ายทอดจากกรีกทั้งละคร
โศกนาฏกรรมและหัตถนาฏกรรม มีความหรูหรา บทละคร
เขียนสำหรับอ่านมากกว่าแสดงเน้นการแสดงประเภทโมมัม
และแพนโทโมมัม คือเป็นการรำประกอบดนตรี โดยไม่ใช่
บทพูด

กรอบที่ 20

ศาสนา

ศาสนาของโรมันเน้นการทำพิธี เพื่อจะทำให้เทพเจ้าพอใจและ ได้รับ
ผลประโยชน์เทพเจ้าของโรมันมีหลายองค์ เช่นจูปีเตอร์ (Jupiter) เทพเจ้าแห่ง
ท้องฟ้า นิเนอวา (Ninerva) เทพเจ้าแห่งความรัก และเนปจูน (Neptune) เทพเจ้า
แห่งมหาสมุทร

คำถาม

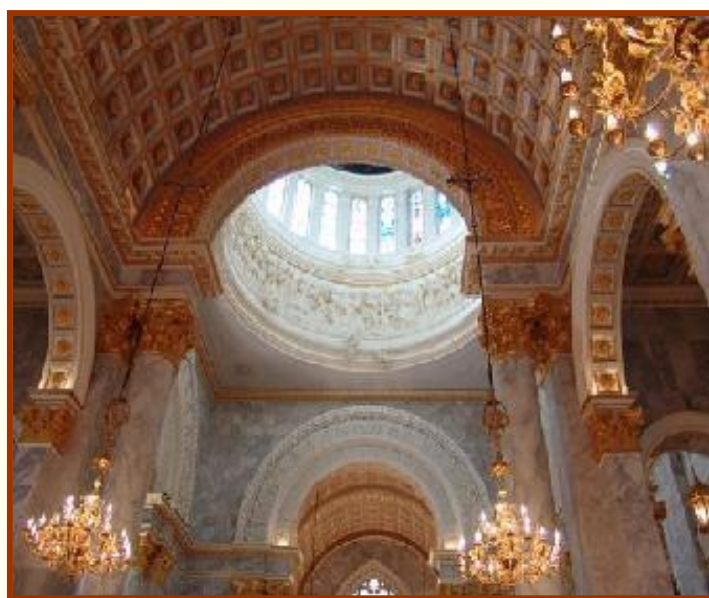
1. ศาสนาของชาวโรมันเน้นการทำพิธี
เพื่อจุดประสงค์ใด
2. จงยกตัวอย่างเทพเจ้าที่ชาวโรมัน
เคารพนับถือมา 2 ตัวอย่าง

เฉลยคำตอบกรอบที่ 20

1. ทำให้เทพเจ้าพอใจและได้รับ
ผลประโยชน์ที่ชาวโรมันต้องการ
2. จูปีเตอร์ เทพเจ้าแห่งท้องฟ้า
นีเนอวา เทพเจ้าแห่งความรัก

เป็นอย่างไรบ้างคะ นักเรียนศึกษาเรื่อง อารยธรรมโรมัน
จบแล้ว นักเรียนปฏิบัติตามกติกาอย่างเคร่งครัด
และตั้งใจศึกษาเป็นอย่างดีใช่ไหมคะ
ยอดเยี่ยมจริงๆ
ก่อนจบเรื่องนี้ นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ก่อนนะคะ

ภาพลักษณะสถาปัตยกรรมของโรมัน

ที่มา: <http://www.eduzones.com/.../uploads/0968b.JPG>

สถาปัตยกรรมของโรมัน จะเน้นความใหญ่โตแข็งแรง ทนทาน
ประตูกิ่ง หลังคาเป็นโดม

ภาพจูเลียส ซีซาร์ และ ออกุสตุส ซีซาร์

ที่มา: <http://www.geocities.com/bankeibler/page3.html>

ระบอบจักรวรรดิโรมัน เริ่มอย่างเป็นทางการในสมัยของ ออกุสตุส ซีซาร์ ในปี 27 ก่อนคริสต์ศักราช ความจริงระบอบนี้เริ่มมองเห็นได้แล้วตั้งแต่สมัยของ จูเลียส ซีซาร์ ผู้ยกเลิกระบอบการปกครองตามระบอบสาธารณรัฐและปกครองโรม โดยตนเองเป็น ศูนย์รวมแห่งอำนาจทั้งปวง ถือว่าเป็นการปกครองโดยบุคคลคนเดียวอย่างแท้จริง เขาได้รวบรวมอำนาจของกงสุล ทริบูน ผู้เผด็จการ และอำนาจสูงสุดในทางศาสนา บังคับสภาเซเนทให้ยอมรับข้อเสนอต่าง ๆ โดยไม่ต้องออกความเห็น เมื่อออกุสตุส ขึ้นปกครองได้สถาปนาตนเองขึ้นเป็นจักรพรรดิองค์แรก และดำเนินรอยตามจูเลียส ซีซาร์

ภาพโคลอสเซียม (Colosseo) ในกรุงโรม
ที่มา: <http://www.postgradinitaly.esteri.it/.../Colosseo1.jpg>

โคลอสเซียม (Colosseo) ในกรุงโรม ในสมัยโรมันโบราณ
ใช้เป็นสถานที่สำหรับการแข่งขันกีฬา และการแสดงต่างๆ

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่อง อารยธรรมโรมัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ตรงกับตัวอักษรข้อที่ถูกต้อง
เพียงข้อเดียว (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1. การสิ้นสุดของจักรวรรดิโรมันและประวัติศาสตร์สมัยโบราณตรงกับ คริสต์ศักราชเท่าใด
 - ก. ค.ศ. 473
 - ข. ค.ศ. 474
 - ค. ค.ศ. 475
 - ง. ค.ศ. 476
2. กฎหมายโรมันที่ให้ความยุติธรรมแก่ชาวโรมัน
 - ก. กฎหมายสิบสองโต๊ะ
 - ข. กฎหมายฮัมบูราบี
 - ค. กฎบัตรแมกนาคาร์ตา
 - ง. กฎหมายตราสามดวง
3. ชาวโรมันรับวัฒนธรรมจากพวกใดมากที่สุด
 - ก. พวกอีทรัสกัน
 - ข. พวกสุเมเรียน
 - ค. พวกแอซซิเรียน
 - ง. พวกเปอร์เซีย
4. อารยธรรมโรมันมีแหล่ง กำเนิดมาจากที่ใด
 - ก. บริเวณคาบสมุทรอิตาลี
 - ข. บริเวณคาบสมุทรจัตแลนด์
 - ค. บริเวณชายฝั่งทะเลอีเจียน
 - ง. แม่น้ำไทกริสและแม่น้ำยูเฟรติส
5. จักรพรรดิ พระองค์แรกของจักรวรรดิโรมันมีพระนามว่าอะไร
 - ก. ออกุสตุส
 - ข. ออเทเวียน
 - ค. จูเลียสซีซาร์
 - ง. อเล็กซานเดอร์

6. ชาวโรมันได้รับอิทธิพล ทางศิลปวัฒนธรรมจากที่ใด
 - ก. เมโสโปเตเมีย
 - ข. อียิปต์
 - ค. กรีก
 - ง. จีน
7. ข้อใดเป็นลักษณะของสถาปัตยกรรมของชาวโรมัน
 - ก. เน้นความใหญ่โต แข็งแรง
 - ข. ประตูลีลา
 - ค. หลังคาเป็น โดม
 - ง. ถูกต้องทุกข้อที่กล่าว
8. สงครามพิวนิกกับพวกคาร์เทจ ส่งผลอย่างไรต่อชาวโรมัน
 - ก. ผูกขาดการค้าระหว่างยุโรปตะวันตกกับยุโรปตะวันออก
 - ข. เป็นรัฐที่มีอำนาจมากที่สุดในยุคนั้น
 - ค. เป็นเจ้าทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
 - ง. ถูกต้องทุกข้อที่กล่าว
9. ตามตำนานของชาวโรมันมีความเชื่อว่ากรุงโรมสถาปนาขึ้น โดยใคร
 - ก. พระเจ้าอเล็กซานเดอร์
 - ข. กษัตริย์ฮัมบูราบี
 - ค. โรมูลุสและเรมุส
 - ง. ออกัสตัส และเรมุส
10. ข้อใดไม่ใช่สถาปัตยกรรมของชาวโรมัน
 - ก. โคลอสเซียม
 - ข. วิหารพาร์เธนอน
 - ค. ประตุมืองและสะพานขนาดใหญ่
 - ง. สถานที่อาบน้ำสาธารณะ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อที่	คำตอบ
1	ก
2	ค
3	ง
4	ข
5	ง
6	ง
7	ก
8	ข
9	ค
10	ก

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อที่	คำตอบ
1	ง
2	ก
3	ก
4	ก
5	ข
6	ค
7	ง
8	ง
9	ค
10	ข

บรรณานุกรม

- คำจร สุนทรพงษ์ศรี. (2524). **ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก: ศิลปะก่อนประวัติศาสตร์และศิลปะยุคโบราณ**. กรุงเทพฯ: คาร์เดียเพรสสมุด.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และคณะ. (2531). **หนังสือเรียนสังคมศึกษารายวิชา ส 605**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้มและประทุม กุมาร. (2547). **ประวัติศาสตร์ ม.5**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ธิดิมา พิทักษ์ไพรริน. (2523). **ประวัติศาสตร์ยุคโบราณ**.
- ธิดา สาระยา และคณะ. (2537). **หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 605 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิพนธ์ ทวีกาญจน์. (2529). **ประวัติศาสตร์ศิลปะ: สมัยก่อนประวัติศาสตร์ อียิปต์โบราณ เมโสโปเตเมีย กรีก โรมัน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- พลับพลึง คงชนะ. (2547). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานประวัติศาสตร์ ม. 5 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ระพิน ทองระอา และคณะ. (2545). **ไทมส์สารานุกรม ประวัติศาสตร์โลก**. เล่มที่ 1. โลกสมัยโบราณ. กรุงเทพมหานคร: พาร์อีสต์ทิมลิเกชั่น.
- _____. (2545). **ไทมส์สารานุกรม ประวัติศาสตร์โลก**. เล่มที่ 2. โลกยุคคลาสสิก 499 ปีก่อนคริสตกาล – ค.ศ. 500. กรุงเทพมหานคร: พาร์อีสต์ทิมลิเกชั่น.
- _____. (2545). **ไทมส์สารานุกรม ประวัติศาสตร์โลก**. เล่มที่ 3. ยุคกลางช่วงแรก ค.ศ. 501-1100. กรุงเทพมหานคร: พาร์อีสต์ทิมลิเกชั่น.
- _____. (2545). **ไทมส์สารานุกรม ประวัติศาสตร์โลก**. เล่มที่ 4. ยุคกลาง ค.ศ. 1101-1460. กรุงเทพมหานคร: พาร์อีสต์ทิมลิเกชั่น.
- _____. (2545). **ไทมส์สารานุกรม ประวัติศาสตร์โลก**. เล่มที่ 5. สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ค.ศ. 1461-1600. กรุงเทพมหานคร: พาร์อีสต์ทิมลิเกชั่น.
- _____. (2545). **ไทมส์สารานุกรม ประวัติศาสตร์โลก**. เล่มที่ 6. การค้าและจักรวรรดิ ค.ศ. 1601-1707. กรุงเทพมหานคร: พาร์อีสต์ทิมลิเกชั่น.

วิทยา ปานะบุตร. (2547). คู่มือเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.
กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.

สมหวัง ชัยตามล และคณะ. (2543). คู่มือเตรียมสอบ Road to University วิชาสังคมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์

ภาพภูเขา ซีซาร์ ที่มา: <http://www.geocities.com/bankeibler/page3.html>

ภาพพลาซ่า ที่มา: <http://www.holistic-massage-relief.com/massage-thera...>

ภาพวิหารแพนธิออน ที่มา: <http://www.weekendhobby.com/.../Question.asp?ID=912>

ภาพลักษณะสถาปัตยกรรมของโรมัน ที่มา: <http://www.eduzones.com/.../uploads/0968b.JPG>

ภาพภูเขา ซีซาร์ และ ออกุสตุส ซีซาร์ ที่มา: <http://www.geocities.com/bankeibler/page3.html>

ภาพโคลอสเซียม (Colosseo) ในกรุงโรม ที่มา: <http://www.postgradinitaly.esteri.it/.../Colosseo1.jpg>